

Και στοῦ χεριοῦ τῆ δύναμη και στοῦ κορμιοῦ τὸ
[ψῆλος,
Και πάντα δλόρθος ἔστεκε στὰ πόδια του, και πάντα
Βιγλάτορας ἀνήσυχος κι ἄτι βαρβάτο, πάντα
Σὺν κάτι νὰ μυρίζουνταν και νάβλεπε μακριάθε.

Στὰ κούρσα πρωτομάστορας και στὶς χωσές τεχνίτης,
Και καστρομάχος ἀφταστος και τῶν πολέμων ἄτλας.
Ἄλλοιὰ του ὅποιονε λάβωνε λαβωματιὰ δική του!
Μὲ τῆ χτυπιὰ τοῦ θῆπκιρνε παίρνονταν κ' ἡ ψυχὴ
[του,

Και τὸ φουσάτο σὰ σεισμός τὸ τάραζε ἡ φωνὴ του.
Κι ὁ Πειρασμός τοῦ ξάναψε, γιὰ νὰ τὸν ζολοθρέψη,
Καταραμένη φαντασιὰ και μαύρη περηφάνια,
Και μὲ θυμὸ τὰ πάτησε σὰ νὰ εἶταν τιποτένια,
Πολέμους του και νίκες του και τὶς ἀντραγαθιές του
Στὴν Ἀντιόχεια, στῆς τραχειῆς Καππαδοκιῆς τὰ
[κἄστρα,

Στάρμενικα ἀκροσύνορα και πέρα ὡς τὸ Μαγδάτι,
Και τὴν πορφύρα ντύθηκε και φόρεσε τὴν τιάρα
Και φόρεσε τὰ κόκκινα καισαρικὰ καμπάγια,
Κι ἄφησε κι ἀλαλάζοντας νὰ τὸν ἀνασηκώσουν
Τῶν ὄρκων καταφρονετὴ στὸ χάλκινο σκουτάρι,
Τοῦ βασιλιᾶ του ἀπαρνητῆ, καταλυτῆ τῆς χώρας,
Κ' ἔφτασε κι ὡς τῆ θάλασσα τοῦ Μαρυμαρᾶ ὁ ἀν-
[τάρτης

Κι ἀψήφιστα μὲ σίμωσε τὸν εἶδε γύρω ἡ γῆ μου
Ταμπουρωμένο δλόμπροστα στῆς Ἄβυδος τὸ κἄστρο.
Κι ἀπάνου ἀπὸ τὰ πέλαγα σὰ νάθελε νὰ τρέξη
Πετώντας ὅπου τέντωσα και τόνε κερτερούσα.

Κ' εἶδα και ποιὸς εἶν' ὁ στρατός κι ὁ ἀχάριστος
[ποιὸς εἶναι,
Ποῦ σέρνεται εἶδα ὁ ἄπιστος, ποῦ κρύβεται ὁ προ-
[δότης,

Κ' εἶδα τοὺς πολεμάρχους μου τριγύρω μου ὄλους,
[και εἶταν
Ἵποκριτάδες, μὲ τὸ φῶς ὑπάκοοι δουλευτές μου,
Και μὲ τῆ νύχτα λαγομιῶν σκαφτιάδες γιὰ νὰ
[πέσω.

Και τοὺς δικούς μου ὠχτρύτητα, και τὸ ρωμιὸ τὸν
[εἶδα
Στὰ πόδια μου σὰ σκώληκα και σὰ μονομερίδα
Και πρὸς τὸν ξένο γύρισα· «Δικός μου εἶσαι,
[τοῦ εἶπα,
Τρέξε γιὰ μένα, Βάραγγε, βόθηα με, Ταυροσκύθη,
Γειά σας, χαρές κι ἀφροντισιές, πιά δὲν πιστεύω
[ἀνθρώπου,

(Μόλις τάντρίκειο χάραζε στὸ πρόσωπό μου χνούδι)
Σαρακηνέ, κάλλιο μ' εἰσε, μ' εἰσενα, εἰδωλολάτρη,
Εἰσκειποι στὸν κατατρεμὸ κι ὀλοῖσοι στῆ βοήθεια.
Πᾶω νὰ μ' ἀργάση ὁ πόλεμος και νὰ μὲ ψήση ἡ
[φλόγα.

Και σφίγγω τὸ πολεμικὸ σπαθὶ μὲ τὸνα χέρι,
Μὲ τᾶλλο τὸ πανάγιο Σου τὸ κόνισμ' ἀγκαλιάζω,
ΜΗΤΕΡΑ Ἐσὺ θυματουργῆ τοῦ Λόγου και τῶν ὄλων!
Ἐκεῖ στῆς Ἄβυδος μπροστὰ τὸ πυρωμένο κἄστρο.

Και μὲ τοὺς Ἰθῆριτες του, χιλιάδα διαλεμένοι,
Ποῦ πρῶτοι λογαριάζονται τοῦ κόσμου πεζομάχοι,
Ἵλοι ψηλοί, λαμπαδωτοί, τρανότερος κανένας,
Σὰ νὰ τοὺς καλομέτρησε ξεπίτηδες ὁ Πλάστης,
Παιδιὰ μὲ φτενοχάραγο τοῦ μουστακιοῦ τὸ χνούδι,
Μὲ τὸ μαχαίρι στὸ δεξί, χέρια, κορμιὰ, ποδάρια,
Θυμός, και ὀρμή, και ἀκράταγοι· και χύμησε μὲ
[κείνους,

Μπροστὰ τους, και ξεχώριζε σὺν ἄξιος καπετάνιος,
Ἵσα κατὰ τὸ Βασιλιᾶ, μὲ τὸ ὑψωμένο χέρι
Τὸ σπαθοφόρο, ἀπάνου μου μῆτε καιρὸ ποῦ χανεῖ,
Κ' εἰδειχε πῶς μὲ γύρευε μὲ κείνο νὰ μὲ σκίση,
Κ' εἶτανε σὺν τὸ σύγνεφο ποῦ ἀγέρηδες τὸ φέρνουν
Τρικυμιστοί, και τράνταζε στὸ πέρασμάτου ὁ κάμπος.
Και τὸν περίμενα κ' ἐγὼ μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι,
Κ' εἶτανε τὸπλο μου ἄψυχο κι ἀδύναμο, κ' ἐν ἄλλο
Ἄπάνου μου ὄπλο εἶχε ψυχὴ και δύναμη εἶχε, και
[εἶταν

Τὸπλο ποῦ κρυφαγκάλιαζα μὲ τᾶλλο μου τὸ χέρι,
Τὸ κόνισμά Σου, ΠΑΝΑΓΙΑ, και ἡ χάρη Σου,
[ΜΗΤΕΡΑ!

Κ' εἶδα τὸ Βάρδα τὸ Φωκᾶ, κι ἀγνάντεμα δὲν
[εἶταν
Μεσ' ἀπὸ μάτια ἀνθρωπινὰ, θῆμα και ὄραμα εἶταν.
Κ' εἶδα νὰ πέφτη ἀπ' τᾶλλο μὲ μῖξ ὁ καθαλλάρης,
Σὰ χτυπητός ἀπὸ γοργὴ σαΐτιά κι ἀστροπελέκι,
Κι ὁ ἀλάβωτος κι ὁ ἀσκλάβωτος κατακυλώνοντας,
[μπαιγνιο

Τῆς γῆς νὰ χαμοσέρνεται, κι ἀπάνου του ἕνας ὄχλο,
Νὰ ρυάζεται χτυπώντας τον και κομματιάζοντας τον,
Κ' ἕνα κουφάρι ἀκέφαλο στῆ λάσπη νὰ βουτιέται,
Κ' ἐμὲ νὰ μοῦ προσφέρνεται κανίσκι ἕνα κεφάλι.
Και τὸν ὀχτρό μου χτύπησε χέρι ἄφαντο, και τὸ
[εἶδα

Τὸ χέρι τάρχαγγελικό, τὸδηγημένο χέρι,
Τῶν οὐρανῶν ΚΥΡΑ, ἀπὸ Σέ. Και ζέσπασες ψηλάθε
Και ὑπέρμαχη στρατηγίσησα στυλώθηκες και σκέπη
Σκοταδερὴ και φοβερὴ, ὅσο ἰλαρὴ χαράζεις

Κι ὅσο γλυκειά, κάθε φορὰ ποῦ δείχνεσαι κρατώντας
Στὸν κόρφο Σου τὸν ἄχραντο τὸ Βρέφος, ὁ ΑΘΗ-
[ΝΑΙΑ!

Και τὴν εἰκόνα Σου ἐνοιῶσα μὲς' στὸ δικό μου
[κόρφο

Νὰ παίρνη σάλεμα ζωῆς, νὰ γίνεσαι ψυχὴ μου.
Κ' ἐγὼ ἀπὸ τότε στέκομαι συλλογισμένος πάντα.
Σὰ νὰ μὲ χτύπησε κ' ἐμὲ γιὰ πάντα ἡ ὦρα κείνη,
Καθὼς χτυπάει τὸ νυχτοκόπο ἀφρόντιστο νεράϊδα
Ἄγνάντεμα στῆ δόξα της και τῆ μιλιὰ τοῦ παίρνει.
Κ' ἐγὼ ἀπὸ τότε βρίζομαι, μάτια σὰ νάχω τοῦ
[ἔρσιου

Ποῦ τὴν τρυπᾶν τῆ σκοτεινιά και μὲς' στῆ νύχτα
[βλέπουν.

Σὰ νὰ θωρῶ τὰ θώρητα, σὰ νὰ μιλῶ μὲ ἴσκιους,
Κ' εἶμαι ἀπὸ τότε ἀγέλαστος και μυστικός και
[στέκω

Σὰ μαζωμένος μέσα μου και τυλιχτός μ' ἐμένα.
Και σὰ νὰ ὑποψιάζομαι τὰ πάντα δλόγουρά μου·
Κ' εἶναι μακριὸ τὸ πείσμα μου, πέφτει κακιά ἡ ὄρ-
[γῆ μου.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

DELENDI CARTHAGO!

Καθὼς γύριζα τὶς προάλλες μερικὰ χωριὰ τῆς
Θράκης δὺὸ πράματα μοῦ κάνανε μεγάλη ἐντύ-
πωση—οἱ ἄθλοι τοῦ Ἡρακλέα κ' ἕνα κουτὶ σπύρτα.

Τὰ χωριὰ ἔχουνε σκολειά, τὰ σκολειά δεκά-
λους κ' οἱ δασκάλοι τὶς φυλλάδες τους. Στὶς φυλ-
λάδες πάλι ὀλοῖνα γιὰ τὸ μακαρίτη τὸν Ἡρακλῆ
πολυλογοῦνε και γι' αὐτὸ κ' οἱ δασκάλοι ἀπὸ κεῖ
δὲ βγαίνουνε. Τὸ πρόγραμμα τὸ σχολικὸ—καθὼς
φαίνεται—μόνο ἴσαμε τῆ μυθικῆ ἐποχῆ κατορθώνει
νὰ φτάση κι ὁ δάσκαλος πιστός στὸ σοφὸ τὸ κεί-
μενο δὲν ἐννοεῖ νὰ ξεκουνηση, νὰ λοξέψη ἀπὸ τὰ
γραμμμένα. Ἀπὸ τὸν Ἡρακλῆ και κάττω Ἱστορία
δὲν ὑπάρχει, χάνεται ἡ Ζωὴ. Και γι' αὐτὸ τοὺς
προϊστορικούς αὐτοὺς ἄθλους κοπανίζουν ὀλοχρονίς
τὰ παιδιὰ. Και παντοῦ.

Ξαναθυμοῦμαι τώρα τὰ χωριάτικα σκολειά ποῦ
εἶδα, τὰ φτωχικά, μὲ τὰ παλιὰ θρανιά τὰ σαρακο-
φαγωμένα και τοὺς ραγισμένους τοίχους ὅπου ξεθω-
ριάζει κρεμασμένος κανένας κουρελιάρης χάρτης γε-
μάτος πράσινες θάλασσες και στεριές χωρισμένες μὲ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ Ο ΑΣΩΤΟΣ* ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Και ἡ μέρα προβαίνει,
τὰ νέφια συντρίβει,
ΣΟΛΩΜΟΣ

Ἡ ἴδια σκηνή. Πρῶτ'. Ὅλα τὰ τζάμια ἀνεβα-
σμένα. Ἀπὸ τὸν κῆπο ἔρχεται μωρωμένη δροσιὰ μὲ
μελαδήματα πουλιῶνε. Ὁ ΓΙΑΝΝΗΣ κἀθετα σὲ
νιβάνι κρατώντας βιβλίον σὶς χέρια και διαβάζοντας.
Ἡ ΡΗΝΑ σιμὰ στὸ τραπέζι ράβει ἀσπρόρουχα. Ἡ
ΕΛΠΙΔΑ γιομίζει κάτι βάζα μὲ λουλούδια.

Ἡ ΡΗΝΑ. Τότε πῆθανε και τὸ παιδί μας...
Ἡ ΕΛΠΙΔΑ. Ἀπίστε τα πιά!... Και χτιές και

*) Καταξε φύλλα 176, 177 και 178.

προχτές εἰδωθήκατε. Δὲν τὰ σώσατε;
Ἡ ΡΗΝΑ. Σώνουνται τὰ δικά μας; Χρόνια νὰ
μιλάμε και πάλι κάτι θὰ μένει ἀνείπωτο. Εἶναι τόσο
πολλά!..

Ἡ ΕΛΠΙΔΑ. Καλὰ τώρα!

Ὁ ΓΙΑΝΝΗΣ (ἀφίνοντας τὸ βιβλίον). Κεῖνο ποῦ
μὲ φαρμακώνει περισσότερο εἶναι πῶς ξόδειασα τὰ
ὀμορφώτερα χρόνια τῆς ζωῆς μου δουλεύοντας τὸ
Ψέμα. (Σὲ ἴργο). Εἶναι φοβερὸ σὺν καταστρώνεις
τὸ λογαριασμὸ τῆς ζωῆς σου νὰ βρίσκεις στὸ ἐνεργ-
ητικό σου ἕνα μηδενικὸ μεγάλο σὰ βουνο.

Ἡ ΕΛΠΙΔΑ (γελαστά). Παράτησ' τα, ξέχασ'
τα... Πέρασαν αὐτὰ... Καινούρια ζωὴ τώρα.

Ὁ ΓΙΑΝΝΗΣ (ἦσυχκα και λυπημένα). Καινούρια
ζωὴ. Καλὰ τὸ λές. Σὲ καινούρια ζωὴ μπαίνω. Ἄμα
γλυτώσει κανεὶς ἀπὸ ναυάγιο θαρρεῖ πῶς τότε πρω-
τομπαίνει στῆ ζωὴ. Κ' ἐγὼ ναυάγησα και πάλαυφα
μὲ τὰ κύματα και δὲν τὸ ξέρω ἀκόμα ἂ σώθηκα...

Ἡ ΕΛΠΙΔΑ (παίρνοντας ἀπὸ τὸ βάζο ἕνα τραν-
τάφυλλο και πετώντας το στὸ Γιάννη). Ἐλα, ἔλα!..
Ἄσ' τα! Τὰ περασμένα πέρασαν...

Ὁ ΓΙΑΝΝΗΣ. Πέρασαν... μπορεῖ... μὰ ἀφίσησε
βαθιές χαρακιές ποῦ δὲ σβήνουνται. Λές καινούρια
ζωὴ; Ἄλλοίμονο, μπολιάζεται ἡ ἀγριαπιδιὰ και
βγάζει ἡμέρα ἀπίδια μὰ ἂν τύχουνε σάπιες οἱ ρίζες

της και σκουλικισμένος ὁ κορμός της; (Ξαναπαίρ-
νοντας τὸ βιβλίον σὶς χέρια διαβάζει ἀπὸ μέσα του).

Ἡ ΡΗΝΑ (ράβοντας). Σοῦ γράψα, καλότυχαι
σοῦ ξανάγραψα... Τί φταίω ἐγὼ; Ἐμαθα πῶς βρι-
σκόσουνα στὸ Τριέστι. Σοῦ γράφω πῶς ὁ ἀδερφός
μου μ' εἰδίωξε ἀπὸ τὸ σπίτι· δὲ μοῦ ἀπαντᾶς. Σοῦ
γράφω ὅστερ' ἀπὸ δεκαπέντε μέρες πῶς μᾶς ἔλειψε
και τὸ ψωμί· τὸ ἴδιο. Ἀρρωσταίνει ὁ Μῆτσος· σοῦ
γράφω τσιμουδιά. Τὸ παιδί ὅσο πῆγαινε και βάρ-
ραινε. Σοῦ τὰ γράφω ὄλα· λυπήσου μας, Γιάννη,
μὴν ἀφίσεις νὰ πεθάνει ἕνα δυσχρονιάτικο παιδί, τὸ
παιδί σου, μὴν ἀφίσεις τῆ μάνα του νὰ πᾶει στὴν
ἀπελπισιὰ της τὰ βουνα. Γιάννη, δὲν εἶχες καρδιά,
εἴσουνα θεριό, Γιάννη... Ξέχασες πῶς πῆρες ἕνα
φτωχοκόριτσο στὸ λαϊμὸ σου, πῶς ἀφοῦ τόκανε μῆ-
τέρα τᾶφισες στὸς πέντε δρόμους... Τὸ ξέχασες,
ὄλα τὰ ξέχασες... Και σ' ἀγαποῦσα, και μ' ὄλα
ποῦ μοῦ κάνας στιγμὴ δὲν περνοῦσε ποῦ νὰ μὲ σὲ
συλλογιστῶ (κλαίει).

Ἡ ΕΛΠΙΔΑ. Μὴ γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, δὲν τὰ-
φίνετε πιά; Δὲν παύετε;

Ὁ ΓΙΑΝΝΗΣ. Ὅχι, νὰν τὰ πεῖ, ὄλα νὰν τὰ
πεῖ... Νὰν τὰκούσω ὄλα... τὸ κάθε κακὸ ποῦκανα.
Ἐτσι μοναχὰ θὰ ἐξαγνιστῶ και θὰν μπορέσω νὰν-
τικρῶσω τὸν ἑαυτὸ μου δίχως νὰν τὸνε ντρέπομαι...

παχίς ούγιες χρωματιστές. Κάπου μάλιστα ξετρώ-
πωσα και τόν περίφημο κείνο «Χείμαρρο τής Ιστο-
ρίας» που με ρέματα και ποτάμια ξείστορα τὸ πέ-
ρασμα και τὰ κλωθογυρίσματα τῶν ἐθνῶν.

Τὰ χωριόπουλα—κορίτσια κι ἀγόρια—ντυ-
μένα χοντρά ὠμόχρωμα ρούχα κάθονται ἀραδια-
στά σὰν τὲς μέλισσες μίς' τὲς κερήθρες τους. Τὰ
μάτια τους παίζουνε γυαλιστερά και τὰ κακοπλυ-
μένα μάγουλά τους ζεστοκοποῦν ἀκόμη ἀπὸ τὸν ἥ-
λιο ποῦ μαζέψανε στοῦ θέρου τὰ χωράφια. Τῆς
ἀνοιξιότικης χωματίλας ἡ διαπεραστικὴ μυρωδιά—
βρεμένη θρούμπη και κερασόξυλο—λές και μυροβολεῖ
χυμένη γύρω στὰ σκυφτά τους κεφαλάκια. Τὰ παι-
διά!—χῶμα ματόζεστο ποῦ γίνεται ψυχὴ και φλέβα
τῆς φυλῆς, τὸ θαμπερὸ γλυκοχάραμα ὅπου ἀρχίζουν
νὰ λαμποθωροῦν οἱ ἀγορτικοὶ θεοὶ και νὰ μορφώνεται
τῆς φύτρας ἡ ἀνοιχτικὴ ὁμορφιά!

Μὰ δὲ βλέπουν οἱ δασκάλοι. Δὲν καταλαβαί-
νουν. Κεῖνοι: τίς φυλλάδες τους μόνο. Και ρωτοῦσα
τὰ παιδιά: «Ὁ Ἡρακλῆς αὐτὸς ποῦ μαθαίνετε τίς
παλληκαριές του Ρωμῖός εἶτανε;» Και δὲν ἤξεραν.
Και πάλι: «Τὸ ἔχετε ξακουστὰ πὺς στὴν Πόλη
ηγιά χίλια χρόνια και παρὰ πάνω βασιλέψανε ρη-
γῶδες Ρωμῖοί;» Και δὲν ἤξεραν. Και γιὰ τρίτη
φορὰ: «Μὴν ἀκούσατε ποῦ στέκει τὸ Μεσολόγγι,
ἐπὶ τὴν ῥημάχηκε ἡ Πάργα;» Και δὲν ἤξεραν. Κα-
νεὶς ποτὲς δὲν τοὺς εἶχε ξηγήσει τὴν ἱστορία τῆς
γενιῆς τους και ἡ λέξη Ρωμισσὴν τίποτε δὲ συντά-
ραζε μέσα τους. Ὅλα ἡμῶς ἀπ' ὄξω τους ξέρανε καί
ταιριχτὰ τοὺς φώναζαν τοὺς ἀθλοὺς τοῦ Ἡρακλεί-
κους. Ὡ Δασκαλοσύνη!

Χειρότερος δασκάλους δὲν μποροῦ νὰ φανταστῶ.
Κυβερνιοῦνται ἀπὸ τὰ βιβλία τους και τὸ στέρεμα
μαζί τους φέρνουν. Νὰ μορφώσουνε μυαλά, νὰ ζωντα-
νέψουν ψυχές, νὰ πλάσουν ἀνθρώπους, φυλὴ, οὔτε
στὸ νοῦ τους τὸ βάζουν.

Κ' ἓνα κοριτσακὶ γαλανόματὸ μὲ ξανθὲς πλε-
ξούδες κι ἀσπροκόκκινη ποδιτσα διάβαζε φωναχτά.
«Ἡ χίων ἐκάλυπτε τοὺς ἀγρούς». Τῆνε ρώτησα
τί σημαίνει αὐτὸ ποῦ διάβαζε. Και δὲν ἤξερε. Ὡ
Καθαρεύουσα!

Μὲ τὴν καθαρεύουσα και τὴ δασκαλοσύνη γυ-
ρεύουμε νὰ φτιάσουμε ἱστορία κ' ἔθνος και νὰ κα-
ταλάβουμε τὴ ζωὴ και νὰ πολεμήσουμε τοὺς ὀχτροὺς
μας και νὰ ξαπλώσουμε τὴ γλώσσα μας ἐκεῖ ποῦ
βάρβαροι μᾶς ἀμπώχουνε λαοί. Μὰ τὰ σῆνεργα ποῦ
πιάνουμε στὰ χέρια μας νεκρώνουν και σταμχοῦν

τὴν ἐνέργεια μας. Οἱ δασκάλοι εἶναι διπλετὴ ξόα-
να ξεχασμένα στὰ χῶματά μας ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦ
Κέκροπα κ' ἡ καθαρεύουσα εἶναι γλώσσα ποῦ κανένα
χωριόπουλο δὲ θὰ μπορέτη νὰ νοιώση και νὰ μι-
λήση, μάλιστα σὰ δὲν εἶναι βγαλμένο ἀπὸ ρωμαϊκὸ
αἷμα. Φωνάζουμε πὺς μᾶς πλακώσαν οἱ βαρβάροι,
πὺς μᾶς πνίγουν, πὺς μᾶς ἀδικοῦν. Μὰ δὲ θὰ τὸ
δοῦμε, δὲ θὰ ξεστραβωθοῦμε γιὰ νὰ τὸ δοῦμε, πὺς
ἐμεῖς ἀδικούμαστε μόνοι μας, ἐμεῖς μοναχοὶ μας
πνιγόμεστε; Ὡς πότε θὰ παραδέρνουμε στὰ σκο-
τεινὰ;

Οἱ περισσότεροὶ δασκάλοι ποῦ εἶδα στὰ χωριὰ
τῆς Θράκης εἶτανε καραβοτσακίσματα τῆς ζωῆς,
ἀπελπισμένοι ἀπὸ κάθε ἄλλη τέχνη ποῦ καταστα-
λάσανε στὸ δασκαλὶ νὰ γεροκομηθοῦνε. Ὁ ἀσημειώ-
σω ἐδῶ δυὸ τρεῖς τύπους ποῦ χαρακτηρίζουν ἀκρι-
τὰ, θαρρῶ, τὸ κλασσικὸ τὸ σοὶ τους.

Α'. Δάσκαλος σωκρατικός. Μάτια γαλανὰ ξε-
θωριασμένα, ἀσπριδερά μουστάκια ποῦ κυρτώνουν-
ται σὰ χαλασμένα καπρόδοντα, ρεδεγκότα πρασι-
νωπὴ, στιβάλια ξεχειλωμένα ποῦ βγαίνουν ὄξω ἀπὸ
τὰ ξεφτισμένα παντελόνια του. Λατρεύει τὴν ἐντο-
μολογία και μάλιστα τίς χελώνες. Ἐχει μαζί του
φερμένες τρεῖς ζωντανές και τίς ταΐζει μόνος του
και κουβεντιάζει μαζί τους και τίς ἔχει συντροφιά
και παρηγοριά του. Στὴν καμερούλα ποῦ τοῦ δώ-
κανε οἱ χωριανοὶ νὰ κάθεται, σπίτωσε τίς φιλενάδες
του τίς χελώνες κι αὐτὸς πῆγε και τρύπωσε σ' ἓνα
πλαϊνὸ ἀχούρι μὲ τὴ γυναίκα του και τὰ τσοῦλια
του.

Β'. Δάσκαλος δημογορικός. Μόλις φτάση κανέ-
νας ξένος χύνεται και γράφει λόγο μὲ μαβὶ μελάνι
και τότε ξεφουρνίζει μουρμουριστὰ και ντροπαλά και
νυσταγμένα μπροστὰ στὰ παιδιά και τὸ μουσαφίρη
ποῦ χάσκουε τσιτώνοντας τ' αὐτιά τους κι ἀργο-
κουνώντας τὰ σαγόνια. Ἄμα βγαίνει περίπατο βγάζ-
ζει λόγους μοναχός του, κι ἀψά, κι ὅταν τότε συ-
νεπαίρνει ὁ θυμὸς ξεπηδᾷ λιγάκι και στριφοκάνει κα-
νένα τσαλίμι μὲ τὸ χέρι του τὸ κοκκαλιάρικο. Ἐ-
χει πάντα πολλοὺς ποῦ τοῦ θένε κακὸ—ἔτσι του-
λάχιστο τὸ φαντάζεται. Δὲν τολμᾷ νὰ μαλώση ὡς
τόσο μὲ τὸν ὀχτρό του, μὰ σὰ θυμώση τρέχει σπίτι
του, κλειδώνεται στὴν καμερὰ του και κεῖ τοῦ βγά-
ζει λόγο τρανὸ και τὸν κεραυνώνει και τὸν τιμωρεῖ.

Γ'. Δάσκαλος ἡλιοχτυπημένος. Ἡμερος κι
αὐτὸς. Περνεῖ τὸν καιρὸ του κἀνοντας ἡλιοθεραπεία.
Τὴν ἐποχὴ ποῦ τὰ χωράφια γίνονται μαλακὰ μὲ

πράσινο χροτάρι ξαπλώνεται στὴν λιακάδα ἐκεῖ στὴν
ἀρχὴ τῆς κατηφορῆς ποῦ ἀπὸ τὸ χωριὸ του τὸ
Μοσκοῦτι χαμηλώνει ὡς τ' ἄλλο πέρα τὸ γειτονικὸ
χωριουδάκι, τὴν Κοχλιδιά. Κεῖ πρώτα ζεσταίνει στὸν
ἥλιο τὴν πλάτη του κοιτώντας τὰ μερμήγκια ποῦ
πιλαλοῦν ἀνάμεσα στὰ χόρτα κ' ἔπειτα καφαλιάζει
τὸ στομάχι του μισοκλείνοντας τὰ κοκκινωπά του
ματόκλαδα, κ' ὕστερα πάλι ξαναγυρίζει μπρού-
μυτα, και πᾶει ἔτσι κυλιόμενος και κατακυλών-
τας, ὦρες κι ὦρες, ὡς ποῦ πιά φτάνει στὸ μεσοχώρι
τῆς Κοχλιδιάς καθουρισμένος σύγκορμα.

Αὐτόνα τὸ δάσκαλο βρῆκα ξαπλωμένο τὰ πι-
στομα κατακαμπὶς καθὼς ἔψηγε τὸ ραχοκόκκαλό του
στὸ χειμωνιάτικο ἥλιο και τοῦ ζήτησα φωτιά ν'
ἀνάψω τὸ τσιγάρο μου. Ἐψάξε στὴν τζέπη του μὲ
τὸ φλεβιασμένο χέρι του και μοῦ ἔδωσε ἓνα ζουλη-
μένο κουτὶ σπύρτα. Καθὼς ἔναθε, τὸ μάτι μου διά-
βασε κατὶ ποῦ σφάνταζε μὲ χτυπητὰ ψηφιὰ πάνω
στὸ κουτὶ. Και μοῦ ἤρθε νὰ τὸ τινάξω κατκόρμα
πάνω στὴ μελιτζανήσια μύτη τοῦ δασκάλου ποῦ
ἀνάσκελα τῶρα κοιτάζε τὸν οὐρανὸ μ' ὀρθάνοιχτο
στόμα.

Νὰ τί ἔγραφε πάνω στὸ κουτὶ γιὰ ρελλάμα:
«Ἐν τοῖς ἔθνοικς Φιλανθρωπικῖς Καταστή-
μασι τοῦ ἡμετέρου Γένους νοσηλεύονται και περι-
»θάλπονται:

» Ἀσθενεῖς	6500
» Φρενοβλαβεῖς	650
» Γηροκομούμενοι	200
» Ὀρφανὰ	200
» Προσωπικὸν (; !)	200.»

Νοσοκομεία! Ἡ ἄλλη ρωμαϊκὴ ἀρρώστια. Φι-
λοδοξία κ' ἐθνικὴ περηφάνεια λογιέται νὰ γιατρο-
πορεύουμε τρελλοὺς—ἐθνικοὺς ἴσως!— και νὰ γερο-
κομῶμε παλιόκορμα και νὰ συμπονοῦμε κάθε καρυ-
διᾶς ἀνήμπορος. Ὅλη μᾶς ἡ δύναμη συμαζώχτικε
νὰ χτυπήση τίς λοιμικὲς και νὰ γιάνη τίς φάγουσες
και τὴν τρέλλα νὰ σωφρονήση. Και δίνουνε γιὰ τὴ
φιλανθρωπία ζωντανὸι και πεθαμένοι. Και κοντεύει
δλόκληρη ἡ Ρωμισσὴν νὰ στρυμωχτῆ στὰ νοσοκο-
μεία και νὰ ξεστραγγιστῆ στὰ φτωχοκομεία και στ'
ἀσυλα ν' ἀποριχτῆ. Ὅτι διανοητικὰ μαραινεὶ ὁ
δάσκαλος κι ὅτι λωβιάζει ἡ κακοπάθεια κ' ἡ ψευ-
τιά, σέβνεται στὰ φιλανθρωπικὰ κατστήματα
γιὰ νὰ μπαλωθῆ και νὰ κοιταχτῆ και νὰ καλο-
ζωήση. Και δὲ θὰ εἶναι τολμηρὸ νὰ πῆ κανεὶς πὺς
θὰ ἐρθῆ καιρὸς νὰ κατατοπιστῆ δλόκληρος ὁ Ἑλ-

Η ΡΗΝΑ (ἀπιθώνοντας στὸ τραπέζι τὸ ρούχο
ποῦ ῥάβει). Ἐνα πρωῖνὸ ἔρχεται ἡ γραμματὴς στὴ
φτωγοκάμαρα ποῦ καθόμουνα και μοῦ χτυπάει τὴν
πόρτα. Ὁ Μῆτσος δέκα μέρες εἶχε ποῦ πέθανε.
Τοῦ ἀνοίγω. Μοῦ δίνει ἓνα γράμμα, τόσο μεγάλο,
τόσο νά, βαρὶ. Τῶχε πᾶει στοῦ ἀδερφοῦ μου κι ἀπὸ
κεῖ τὸν ὀδηγήσανε ποῦ κάθουμαι. Πιάνω τὸ γράμμα,
ἡ καρδιά μου χτύπησε. Τὸ κανὼγράμμα μὲ τὸ χέρι
σου γραμμένο δικό του τὸ γράμμα. Ἐτσι, σκέφτηκα,
μ' ἓνα του γράμμα ἀπαντᾶει μιά και καλὴ σ' ὅλα
τὰ γράμματα ποῦ τοῦστειλα. Ὁ καημένος ὁ Γιάν-
νης, δὲν ξεχνᾶει τὴ Ρῆνα του! Κλειστήκα στὴν κά-
μαρα, ξεσκίζω τὸ φάκελλο, και τί βρῶσκω μέσα;
Οὔτε λέξη σου. Μόνε ὅλα τὰ γράμματα ποῦ σοῦ-
στειλα, ἀνέγγιχτα, κλεισμένα στὸ φάκελλό του τὸ
καθένα και δεμένα ὅλα μᾶτσο μὲ κλωστή. Μοῦδει-
χγες ἔτσι πὺς οὔτε τὰ διάβασες και πὺς ὅσα κι
ἂ σοῦ στείλω δὲ θὰν τὰ διάβασεις...

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ Πὲς κι ἄλλα, πὲς τα. Ἐχω
κάνει κι ἄλλα πῖο βαριά στὴ ζωὴ μου. Πὲς τα, μὴ
μὲ λυπάσαι. Μήπως ἐγὼ ἴσαμε σήμερα λυπήθηκα
κανέναν;

Η ΕΛΠΙΔΑ (πηγαίνοντας οἰμά της). Ρηνούλα,
μὴν τὸν ἀκούς. Πάψε γιὰ χατίρι μου

Η ΡΗΝΑ (ξαναπαίρνει τὸ ρούχο και ῥάβει). Δὲ

μιλάω. Θαρρεῖς μ' ἀρίσει κ' ἐμένα; Τί νὰν τὰ θυ-
μαται κανεὶς;

Η ΕΛΠΙΔΑ. Τὸ λόγο σου αἶ; Τώρα μπορεῖ
νὰ σᾶς ἀρίσει κανεὶς και νὰ πεταχτεῖ νὰ κοιτάζει
τὸ ραί. (Φεύγει. Ὁ Γιάννης διαβάει ἡ Ρῆνα ῥά-
βει. Γιά λίγη ὥρα σωπαίνουν).

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ (σηκώνοντας τὰ μάτια ἀπὸ τὸ βι-
βλίο και κοιτᾶοντας σκεφτικὰ τὴ Ρῆνα). Δυστυχι-
σμένη Ρῆνα...

Η ΡΗΝΑ. Εὐτυχισμένη νὰ μὲ λὲς δῶ κι ὀμ-
πρός, ἀφοῦ ξαναγύρισες... Και τέτιος μάλιστα. Στὸ
στερνὸ σου τὸ ταξίδι, φαίνεται, ἄλλαξες, τὰ ξέχασες
ὅλα σου τὰ πρώτα...

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ. Τὸ στερνὸ ταξίδι μου!.. Ἄχ, τὸ
στερνὸ ταξίδι μου τὸ πέρασα μὲ φουρτούνα, μὲ φο-
βερὴ φουρτούνα κ' ἔκανα ἀβάρια νὰ σωθῶ... Ὅλη
τὴ σαθούρα τῆς ψυχῆς μου τὴν πέταξα στὴ θά-
λασσα...

Η ΡΗΝΑ (χαμογελώντας). Φτάνει σὰ γαληνέ-
ψει ἡ θάλασσα μὴν τὸ ξανασαβουρώσεις τὸ καράβι...
μὴν ξαναρχίσεις τὰ ἴδια...

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ (σιγὰ και λυπημένα). Ἄλλοίμονο,
δὲ μοῦ μένει πιά καιρὸς νὰ ξαναρχίσω. Και τὸ κά-
του κάτου, ἡ φουρτούνα δὲν πέρασε ἀκόμα, μὰ οὔτε
και θὰ περάσει. Ὁ ἀπάρχει πάντα ἓνας ἅγιος πα-

τέρας ποῦ βρῖστηκε, μὴ γλυκιὰ μαννούλα ποῦ μα-
ράζωσε και πέθανε ἀπὸ τὸν καημὸ τοῦ κακοῦ παι-
διοῦ της, κ' ἐν' ἀγγελουδί, ὁ Μῆτσος μου, ποῦ πέ-
θανε γιὰτ' εἶχε ἄκαρδο πατέρα... Ὑπάρχει κ' ἓνας
ἀδερφὸς πονετικός, ἓνας ἄθροπος τίμιος, ὁ Ἀποστό-
λης, ποῦ ἂ μοῦ λείει μιά καλημέρα σήμερα, δὲ μοῦ
τὴ λείει γιὰτὶ μὲ συχώρισε, μὰ γιὰτὶ δὲ θέλει νὰ
πικράνει τὸν πατέρα... Ὑπάρχουνε, βλέπεις, τόσοι
και τόσοι ἀνέμοι ἄγριοι ποῦ δὲν τὴν ἀφίνουνε τὴ
θάλασσα νὰ γαληνέψει...

Η ΡΗΝΑ (γλυκά). Κι ὁ γάμος μας;
Ο ΓΙΑΝΝΗΣ (σηκώνεται και πᾶει κοντὰ της).
Δὲ σοῦ λέω... Μὰ ὁ γάμος, σὰ γίνε, θὰ σθῆσει μο-
νάχα μὴν ἀδικία. Γιὰ τίς ἄλλες, πῶναι τόσες και
τόσες, ποῖα γιαιτρεία θὲ νὰ βρεθῆ;

Η ΡΗΝΑ (χαδεύοντας του τὸ χέρι). Ὁ καιρὸς,
Γιάννη μου, κ' ἡ κατοπινὴ ζωὴ μας. Ὁραῖα και
τίμια τὰ λογάριασες. Ὁ ἀ στεφανωθοῦμε κι ἀμέσως
θὰ φύγουμε στὸ Μωριά, στὰ χτήματα τοῦ πατέρα.
Ἐκεῖ θὰ περάσουμε ὅλη τὴ ζωὴ μας δουλεύοντας
και πασιζοντας ναυξήσουμε τὸ βιός. Ἐτσι, κατα-
πὺς ἔλεγες, ὅτι σκόρπισες ττ' ἄμυαλα νιᾶτα, θὰν
τὸ ξαναφτειάσεις στὰ μυαλωμένα γερατιά.

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ (συνύβοντας και φιλώντας ἀπαλά
τὰ μαλλιά της). Ὁμορφα σκέδια.

ληνισμός σὲ δύο χτῖρια μεγαλόπρεπα κ' ἔθνοςωσι-
κά: τὸ Νοσοκομεῖο καὶ τὸ Σχολεῖο τοῦ δασκάλου.
Τὴν αἰσθηματικὴν φιλανθρωπία μὲς τήνε κλη-
ροδότησε ὁ χριστιανισμός κ' εἶναι φυσικὸ πῶς θρη-
σκεία θεολογικὴ καὶ συμπονιαρικὴ τέτοιος ἀνάγκη καὶ
μολεμένες ἀρχές θά διδάσκει. Τὸ βροντοφώνησε ὡς
τόσο μὲ λόγια ματῶναφα ὁ Νίτσε πῶς ἀνάγκη νὰ ξε-
τινάζουμε ἀπὸ πάνω μας τὴ χτικιάρια ψυχοπῶνια
καὶ νὰ γίνουμε σκληροί, σίδηρο, ἀτσάλι ἀλύγιστο ποῦ
μπαινεῖ μέσα στους ἀνθρώπους καὶ τοὺς ξεκοντᾷ
καὶ τοὺς προγκάει. Τὸ ζήτησαν οἱ δαρβινιστάδες
πῶς ἡ φιλανθρωπία ἐμποδίζει τὸ φυσικὸ ζεδιαλέγμα
τῆς ἀδυναμίας ἀπὸ τὴν ῥώμη καὶ τὴν υγεία. Τὸ δι-
δάξαν οἱ κοινωνιολόγοι πῶς τὸ σώσιμο τῶν τσακι-
σμένων καὶ τῶν σακκίτηδων τὸ θεράπειο ζοδεύουν
ἀνώφελα παλῦτιμες ἐνέργειες καὶ πῶς ἔτσι στραβώ-
γεται καὶ ξεπλακνέται ἡ λογικὴ ζετυλιζία καὶ προ-
κοπὴ τῆς κοινωνίας. Τὸ εἶπε κ' ὁ φιλοτεχνίτης (Je-
sus W. K.) πῶς τῆς ἐλεημοσύνης ἡ μανία σταματᾷ
τὴν πραγματικὴν καλλιέργεια γιὰτὶ σκοτίζοντας τὸ
νοῦ μὲ διαστραμένες ἰδέες θολώνει τῆς ἀνώτερης
Κριτικῆς τὴν κυβέρνησι. Κι ὅμως μὲς ἀπ' ὅλο τὸν πο-
λιτισμὸ τῆς Δύσης καὶ τῆς βυζαντινῆς παραδόσεως σ'
αὐτῆνα τὴ φιλανθρωπία κολληθήκαμε μὲ λυσσιάρια
ζευξοσύνη καὶ σ' αὐτῆνα τὴν ἀρετὴν οἰχτήκαμε
σύψυχα.

Χρειαζεται ἡ πολιτικὴ τοῦ Καϊσάρ καὶ σπαρ-
τιατισμός ἐπιστημονικός καὶ τῆς καλοθανατικῆς ἀξιο-
πρέπεια γιὰ νὰ ξαγκίσουμε τὴ φυλὴν μας. Γιατὶ
φιλανθρωπία ὑπάρχει—φιλανθρωπία τῆς ἀλήθειας
καὶ τῆς ἐθνικῆς υγείας—κι αὐτὴ φροντίζει νὰ δυ-
ναμώνη τὰ καλοφτειασμένα κορμιά, ν' ἀτσαλοδένη
τῆς γερῆς ψυχῆς, νὰ ῥίξη στὴ φωτιὰ τὴν ἐξώτερη
καὶ νὰ κόβη καὶ νὰ πετᾷ ὅ,τι βρίσκει ἀρρωστη-
μένο, χτικιάρικο, νικημένο, κλαφερό, κοφιο καὶ φλο-
μασμένο.

Ἄ θέμε ζωὴν δὲν πρέπει νὰ θέμε οὔτε χριστια-
νικὴ φιλανθρωπία οὔτε δασκαλοσύνην βυζαντινὴν. Πρέ-
πει νὰ νοιώσουμε τὸ σκελετὸ μέσα μας. Πρέπει νὰ
γεννήσουμε καὶ νὰ μορφώσουμε ἀντρες μυαλωμένους,
κορμιά δαρικῆς, καρδιῆς ἀσκληυτες. Σαρῆες καὶ συμ-
πονίες καὶ χτικιάρια καὶ θολὰ χαμόγελα νὰ λείψουν.
Ἄγεραι τῆς ψυχῆς καὶ τῆς σάρκας ὠρίμασμα καὶ
ξεσκλάβωμα τῆς μιλιῆς—αὐτὰ νόμοι νὰ γενοῦνε καὶ
μὲ τέτοιου νεροῦ τὴν αὐγερινὴν δροσιὰ νὰ σαγγου-
ταῖ τὰ σώματα τῆς μαρμαρόχυτης γενιῆς.

Delenda Carthago! ξεφώνηζε ἀκούρατος ὁ Κά-

τωνας. Καὶ μεις ἔχουμε τὴ δική μας, τὴν ἐσωτε-
ρικὴν, τὴν δυσκολοπαρτή. Καρχηδόνα—πατρονομικὴ
ἀπολιμία, γάρωμα, ψαρῖσση, ψευτιά, γλωσσικὴ,
πολιτικὴ κακορίζικη, κοινωνικὴ ἀμορφωσιὰ, ἐκκλη-
σιαστικὰ χοκκαμπάζικια. Νὰ χαθοῦν, νὰ σκροθοῦν,
νὰ φύγουν. Delenda Carthago!

ΕΡΜΟΝΑΣ

ΠΑΛΙΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Κουφοθαροῦσα πῶς σὲ ἔχασα, κυρά μου,
Κ' ἐρωτεύθουνά τ' ἀπὸ τὴν ἴδ' ὄφρα
Κ' ἔξέχονα τὰ μωανύχια τὴν ψυχὴν μου
Σ' ἀπὸ τὰ μέσ' ἀπ' ἀθώρητη καρρῆ βουνοῦ.

Καὶ τώρα πάλι στήν ἀγνὴν σιέκ' ὁμορφιά σου
Σὲ δύο γοργὰ ματιάκια γέρονω ξεψυχῶ
Καὶ βλέπω πῶς τὰ ἴδια μάτια τὰ δικὰ σου
Καθρεφίζονται ἀπ' τὴ γῆ σὲ τὸν οὐρανόν.

Ἐπρόβαλες καὶ σβύσανε κ' ἀγερῶν καὶ τ' ἀστρα
Κι οἱ ἀνθὼι ἔχασανε τὴ θεϊαν ὁμορφιά τους
Ρίχν' ἡ θωρητὶ ἀπὸ τῆς καρδιάς τὰ ραγιόμενα κί-
[στρα
Καὶ καθε κἀλλη χάνονται μπρὸς σὴ βασιλοῦσα τους:

Σβύσαν' τὰ μόνὰ ποῦ θωρῶ ἀστρα τὰ δύο σου
[μάτια
Καὶ μόνου δλεῦνδοι ἀνθὼι ἀπὸ ῥόδινα χεῖλάκια
Δαυλοκοπήσαν κ' ἔρεξαν τ' ἀνήλιαγά μου πλάκια
Κ' ἐμύρωσαν κ' ἐστόλισαν τὰ ἐρημικὰ σοκάκια.

ΝΑΣΙΠΠΟΣ

Ἡ ΔΗΘΗ (τοῦ Heredia).

Ἦ τὸ ψῆλωμα τοῦ ἀρωτηρίου ὁ ἀρχαῖος ναὸς πλαγιαίζει
καὶ ἔς τὰ πύρρα θεμέλια του ὁ θάνατος σφιράζει
μὲ μαρμαρόπλαστες θεῆς χαλκοῦς πολεμιστάδες,
ποῦ σάβανο ἔχ' ἡ δόξα τους τῆς ἀγριεῖς πρασινάδες.

Μόνου τὰ βῶδια του ὁ βοσκὸς ἔαν κἀποῦ ἐκαὶ ποτίζει
κ' ἔλθουε τὰς θάλασσας τῶν ἀνῶν καὶ τὰ πελάγη γιαιζει
μὲ μωρελοὶ πανάρχαιο, ποῦ παίζει ἔς τὴ φλογερά,
φαντάζει ὁ μαῦρος ἦτακος του μὲς ἔς τὸν γλαυκὸν αἰθέρα.

Ἡ μάνα ἡ γῆ, γιὰ τοὺς νεκροὺς θεοὺς στοργὴν γιομάτη
τὸ Μᾶν, ἔαν κἀτὶ μάταιο γι' αὐτοὺς νὰ γλυκολεῖ
ζῶνει τὰ στυλοκεφάλια μὲ δόξωλον ἀγκάθι.

Μὰ ὁ ἀνήρωπος ἀδιέφορος καὶ μὲ στεγνὸ τὸ μάτι
Θωρεῖ τὴν ἀπόκαρμ' ὄνειρο κ' ἀκούει ἔς τὰ γῆχια βᾶθ
τὴ λυπημένη θάλασσα, ποῦ τῆς Σειρήνας κλαίει.

ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΒΟΣΠΟΡΙΤΗΣ

Ο ΝΟΥΜΑΣ
ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ
ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἀρ. 10.—Γιὰ τὸ ἔξωτε-
ρικὸ ἀρ. 10
20 λεφτὰ τὸ φύλλο λεφτὰ 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στὰ κδόκια τῆς Πλατείας Συν-
τάγματος, Ὁμόνοιας, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν
Σταθμοῦ Τροχιόδρομου (Ὁφθαλμιατρεῖο), Σταθμοῦ
ὑπόγειου Σιδηρόδρομου (Ὁμόνοια), στὸ καπνοπω-
λεῖο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα, Ἐξάρχεια)
στὸ βιβλιοπωλεῖο «Ἐστίας» Γ. Κολάρου.
Ἡ συνδρομὴν πληρώνεται μπροστὰ κ' εἶναι ἐνὸς
χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ
ΚΑΙ
ΠΡΑΜΑΤΑ

ΕΚΑΤΟ

τόσοι μάρτυρες παρουσιάστηκαν στὸ κακουρ-
γοδικεῖο νὰ κατηγορήσουν ἢ νὰ περαιοπιστοῦνε
τὸ Μητσέα, κ' ἀπὸ τοὺς ἑκατὸ οἱ πενήντα, ἂν
ὄχι οἱ ὀγδόντα, ἔπρεπε νὰ ὀδηγηθοῦνε δεμέ-
νοι χεροπόδαρα στήν Εἰσαγγελία γιὰ ψευτο-
μαρτυριὰ δὲν παρουσιάστηκε τόσο ἀδιάντρο-
πα σὲ δικαστήριον ὅσο στὴ δίκη τοῦ Κωστα-
γερακάρη. Ψέματα μὲ τὸ τσουβάλι κ' ὄλοι
στὸν «ὄροκο ποῦδωσαν» καὶ «τὸ βεβαιώνω στὴ
στρατιωτικὴν τιμὴν μου». Διαβάσεις τὰ πρα-
χτικά τῆς δίκης καὶ τὰ χάνεις. Καὶ λυτῶσαι
τοὺς δυστυχημένους ἐνόρκους ποῦ δᾶχαν τὸν
κίντυνο αὐριο ἂν ἡ δίκη δὲ σταματοῦσε, νὰ κα-
ταδικάσουν ἕναν ἀδῶο ἢ νὰ θωώσουν ἕναν
ἐνοχο, ἀφοῦ κανένας ἐνορκος, κ' ὁ προσεχι-
κώτερος, δὲ δὰ μπορούσε νὰ σὲ βεβαιώσει σή-
μερᾶ ἂν εἶναι ἐνοχος ἢ ἀδῶος ὁ Μητσέας,
ποῦ κατηγορεῖται πῶς ἔβαλε τὸν Κωστα-
γερακάρη νὰ σκοτώσει τὸ Ντεληγιάννη.

Μὰ μονάχα ἡ ψευτομαρτυριὰ θωάβεψε σ'

Ἡ ΡΗΝΑ (ξαρμασμένα). Πῶς; Σκέδια μόνε-
χα; Κ' ἐγὼ ἡ ἀβίωση λογαριαζα γλήγορα νὰν τὰ
πῶς ζωντανεῖται.

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ. Τὸ ἴδιο κ' ἐγὼ. Νὰ δοῦμε.

Ἡ ΡΗΝΑ. Τὰ εἶπες τοῦ πατέρα;

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ. Ὅαν τοῦ πᾶ πᾶ, σήμερα κιάλας.

Ἡ ΡΗΝΑ. Καὶ τοῦ Ἀποστόλη;

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ. Τοῦ Ἀποστόλη; Μ' αὐτόνε δὲν
κάνω τέτιες κουβέντες, μὰ οὔτε ἄλλες. Τονε ντρέ-
πουμαι.

Ἡ ΡΗΝΑ. Κ' εἶναι τόσο καλός;

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ. Καλός, καλῶτατος. Καὶ γι' αὐτό
ἴσια ἴσια τονε ντρέπουμαι. Τὸ μόνου τοῦ κακοῦ, ποῦ
δὲν ἔχει θέληση κ' ἀφίνεται νὰ ὀδηγῆται ἀπ' ἄλ-
λους. Ἐμοιάσε τῆς κἀνας, κ' ἐγὼ τοῦ πατέρα
σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα. Ὅ,τι λείπει τοῦ Ἀποστόλη
τοῦω, καὶ μακαρὶ νὰ μὴν τοῦω, γιὰτὶ ἡ θέλησή
μου πάντα στὸ κακοῦ μὲ τραβᾷ. Ὁ Ἀποστόλης
τρεπατάει μὲ τὴ θέληση τῆς Ἐλπίδας κ' εὐτυχι-
σμένος ὅποιος πετύχει τέτιον ὀδηγόν.

Ἡ ΡΗΝΑ. Πῶς τὸ τότε τῆς Ἐλπίδας;

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ. Τῆς Ἐλπίδας; Τῆς γῆ εἶπα καὶ
πέταξε ἀπὸ τὴ χάρα τῆς. Αὐτὴ δὲν εἶναι υναίκα,
εἶναι ἀγγελος.

Ἡ ΡΗΝΑ. Νάναι τόσο καλοὶ οἱ ἀγγέλοι; Στὴ

μεγάλη μου ἀπελπισία σ' αὐτῆνε πράπεσα καὶ
τῆς ἀνοῖξα τὴν καρδιά μου. Ἐπλαψὲ μὲσὶ μου σὰ
δέκα φορές ἀδερῶν. Μὲ πῆγε καὶ στὸν πατέρα καὶ
τοῦ τὰ εἶπε ὅλα μπροστὰ μου. Ὁ πατέρας μ' ἀγ-
κάλασε καὶ μὲ φίλησε. Ἄν ξαναγαγγίσει, μὴ εἶπε,
ὁ Γιάννης, δικός σου ἔ, δὲν ξαναγαγγίσει, θὰ μείνει
σαῖτι μου, γῆρε τοῦ παιδιοῦ μου...

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ. Ὁ ἅγιος ἀθροπος... (Παίρνει
καρόκλια καὶ κάθεται σιμά τῆς).

Ἡ ΡΗΝΑ. Ἀπὸ τότε τίποτα δὲ μούλεψε. Ἐ-
νόραθα στὰ ὑπὲρτῖα, μὰ κ' αὐτοὶ μὲ βοηθοῦσανε στὰ
γέρα. Μέρα καλὴ δὲν ἦρθε ποῦ νὰ μὴ στείλουν τὴ
Μαρίω νὰ μὲ κάλῃσουνε νὰ φάω μὲσὶ τοῦς. Μὰ σὲ
τραπέζι, θάρρεῖς, βροσχομαστε γιὰ σὲ λειψάνο; Ἐρω-
τάμε δὲχῶς νὰ βγαζοῦμε μιλία καὶ ποτὲ ποτὲ κἀνα
δάκρυ. Ξεφεύγε καὶ κυλοῦσε στὸ πιάτο μου. Μὰ καὶ
τὰ μάτια τοῦ πατέρα καὶ τῆς Ἐλπίδας δὲ μὲνανε
στεγνά...

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ. Καὶ σ' ὅλ' αὐτὰ ἐγὼ ἡ ἀφορμῆ!

Ἡ ΡΗΝΑ. Μοναχὰ ὄταν ἔτρωγε καρρῆ, φορὰ
μὰζὶ μὲς ὁ δασκαλός, μὲ τὸν ἀκφῖο τοῦ, γελῶσαμε
λίγο. Δὲν φέρεις γῆραστὰ ποῦ τονε κἀναγε ἔ, τὸκ σο-

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ. Τὸ δὲσκαλός;

Ἡ ΡΗΝΑ. Χμ! Κι αὐτόνε... Μὰ κείνος ὁ ἀνι-

ψὸς του, ὁ Φωστήρας, εἶναι κ' ἂν εἶναι...

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ (χαμογελώντας). Ἀλαφροῦτσι-
κος! Αἱ;

Ἡ ΡΗΝΑ. Πολύ, παραπολύ. Καὶ νὰ ἰδεῖς ποῦ
μὲ γλυκοκοιτάζει κιάλας. Μὰ καὶ τὴν Ἐλπίδα δὲν
τὴν ἀφίνει παραπονεμένη. Ἐκρῶ, μὲ καθε γυναίκα
ἴδια θὰ φέρνεται.

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ. Ἀρρώστειά του κ' αὐτὴ, ἀγιά-
τρευτὴ ἀρρώστειά, νὰν τὸ πιστέθει πῶς ὄλες τὸν
ἀγαποῦν. Τὸ τὰ εἶπα μὲς μέρα, πρὶ φύγω, τοῦ τὰ
εἶπα καὶ λίγο θυμωμένα μὰκιστα καὶ τῶρῆς στὰ
γέλια. Τῆς δικῆς σου χάρες, μὴ εἶπε, τῆς φορτῶνεῖς
σ' ἄλλους. Δὲν ξέρω ἂν ἔχω ὄλες τῆς ἄλλες χάρες
του, ἔχει ὅμως ὁ Φωστήρας καὶ μὴ πρόστυγιά ποῦ
δὲν τὴν ἔχω.

Ἡ ΡΗΝΑ. Πρόστυγιά ὁ Φωστήρας; Ξέρω,
ξέρω! Μιλᾷει ὄλοένα γιὰ τὴ μάθησὴ καὶ γιὰ τὴν
ὁμορφιά του! Χᾶ, χᾶ, χᾶ! Γιὰ τὴν βαμμένη του
βέβαια ὁμορφιά!..

(Ἀκλουθεῖ)
AZHPII